

KATOLIŠKI GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 10

Gorica - 8. marca 1950 - Trst

Izhaja vsako sredo

KLEROFAŠIZEM - SEDMEROGLAVI ZMAJ

Beseda klerofašizem je najnovjša iznajdba komunistov. Komunistični govorniki in časnikarji jo neštokrat rabijo. Pretekli teden jo je izgovoril tudi minister Kardelj v svojem proslulem mariborskem govoru.

Kaj naj ta razpita beseda pomeni? Ta beseda je onkraj zavese tako razpita, da se je treba poštenjaku skoro križati pred njo. Pomeni pa v bistvu vse poglavitne grehe, od napuha tja do lenobe. Dajejo tej besedi vse mogoče silovite prilastke: črni mračni, temni, prokleti, srednjevoški, fanatični, brezmiselni, hapitalistični, gospostvaželjni, domobranski, brezdomovinski, suženjski klerofašizem.

Ta plodovitost razgrete domišljije se nam zdi slabo znamenje za komunizem.

Vemo, da jih je mnogo, in več nego bi komunisti radi priznali, kateri rabijo še lasten razum in si zato to novo krilatice pravilno razlagajo. Vendar pa jih je tudi še precej, ki to besedo sprejema-

jo kot nekaj strašnega v svoj leni um, ne meneč se zato, da so zalogi svojih nejasnih in omejenih pojmov dodali še novega, še nejasnejšega.

Kaj pa je tedaj klerofašizem? Opredeliti to spako je zelo težko, ker si pri tej besedi misli vsak kar hoče, samo da je kaj strašnega. Beseda je okrnjena tvorba iz dveh besed, ki so nam znane: klerikalizem in fašizem.

Oglejmo si vsako teh dveh posebej. Klerikalizem! Temu ali onemu pri tej besedi domišljija slika natezalnice in grmade, kjer trpe in umirajo nedolžni ljudje. Drugi si predstavljajo pod tem imenom papeže, škofo in duhovnike kot najbolj umazane kapitaliste ali zopet kot skrite grešnike. Besedo klerikalizem so pa ustvarili le protestanti, katerim manjka pravaga duhovništva — klera in so zato katoličane, ki imajo svoje duhovništvo, začeli imenovati klerikalce. Protestanti so namreč zavrgli duhovništvo v cerkvi in so hoteli katoličanom,

zasmehujoč duhovnike, iztrgati zaupanje do lastnih duhovnikov.

Tu se je torej rodila beseda klerikalizem. Od protestantov so jo pobrali liberalci, od liberalcev pa komunisti.

Kaj pa je s fašizmom? Ta beseda pomeni prvotno italijansko diktaturo Mussolinijeve stranke. Fašisti so se imenovali pripadniki in zagovorniki tega diktatorskega režima.

Zdaj bo morda jasno, kaj naj prvotno pomeni klerofašizem. Po domače bi namreč temu rekli: nadvlada duhovništva nad ljudstvom, ali pa bolj učeno: klerikalna diktatura v državi.

Da se pa končno tudi na tem polju nekoliko zjasni, hočemo navesti nekoliko načelnih stavkov v tej zadevi:

1) Za vero je duhovništvo potrebno; brez duhovščine ne more obstojati nobeno verstvo.

2) Oblast, katero ima po Kristusovi ustanovi duhovništvo, presega vsako posvetno oblast; ves svet je ne more dati duhov-

niku več, nego jo je prej od svojega Gospoda.

3) Duhovska in posvetna oblast sta v krščanstvu ločeni.

4) Obe oblasti si ne smeta nasprotovati, tako, da bi posegala ena v delokrog druge.

5) Če država krši božje in cerkveno pravo, ima duhovska oblast pravico in dolžnost do obrambe tega prava.

6) Za narod in državo je zato neobhodno potrebno neodvisno duhovništvo, ki se lahko ustavlja

krivici, ki naj pride že od kjer koli. Duhovništvo, ki je izgubilo cerkvenega duha ter je zato v službi mogočnikov zemlje, je edino, ki zasluži zmaličeno ime: klerofašizem.

Klerofašisti, gospod Kardelj, bi bili tisti duhovniki, ki bi stopili v vašo odvisnost. Ko obsojate klerofašiste, gospod Kardelj, obsojate morebitne lastne služabnike in ne duhovnikov, ki žive v duhu in službi Cerkve.

Iz življenja Cerkve

V Vatikanu

Pretekli teden je bil izredno delaven teden za sv. očeta. Na dnevnem redu so bile velike audience. Najprej je papež sprejel rimske postne pridigarje na obletnico svoje izvolitve 2. marca. V daljšem nagovoru jim je dal nekaj smernic za njihovo delo v dušnem pastirstvu. Naslednje dni so sledile audience svetoletnih romarjev, ki so prihili v izredno velikem številu k beatifikaciji bl. Dominika Savia. Med temi je bilo do sedaj največje romanje iz New Yorka s kardinalom Spellmanom na čelu, potem veliko romanje iz Turina s kardinalom Fosattijem in še številna manjša romanja iz vse Italije in drugih držav. Pravijo, da v Rimu ni bilo več dobiti prenočišča za noben denar. Sveto leto gre tako proti svojemu največjemu razmahu, ki bo verjetno okrog velike noči, ko se zopet obeta še večje število romarjev nego sedaj. Saj je bilo vedno tako, da so ljudje najraje romali v Rim ravno v aprilu okrog velike noči.

Češkoslovaški škofje

Katoliški škofje na Češkoslovaškem so izdali skupno pastirsko pismo na vse duhovnike, v katerem jih opozarjajo na izobčenje duhovnika Decheta, ker si je nepostavno osvojil upravo škofije Banska Bistrica. Ista kazen, pravijo škofje, bo zadela vsakega duhovnika, ki bi se drznil sprejeti kako službo iz rok nepostavnega upravitelja. Poleg tega naštevajo škofje v pismu, koliko duhovnikov je komunistični režim do sedaj obsodil in zakaj. Število znaša kakih dvesto. Med njimi so bili nekateri obsojeni celo na 12 let prisilnega dela. Poleg tega je še par primerov duhovnikov, ki so bili oproščeni in izpuščeni, a niso nikoli dospeli domov. Izginili so. Kam?

V nekem samostanu je policija po dveh brezuspešnih preiskavah, ko je tretjič prišla, našla orožje. Kdo ga je skrtil? Škofje so mnenja, da ga je podtaknila policija sama ob prejšnjih preiskavah.

Na Poljskem

Poljska vlada je objavila obvestilo, v katerem poziva poljske škofo, naj nehajo s svojim odporom zoper državo in naj začnejo že vendar z državnimi oblastmi pošteno sodelovati. Istočasno pa vlada trdi, da se »srednjeveški privilegiji katoliške cerkve« ne morejo več ohraniti. Objava se obrača na poseben način na varšavskega nadškofa Višinskega, primasa Poljske, očitajoč mu, da je javno obsodil zadnje državne ukrepe kot »boj države zoper Boga in vero, kot vojno za uničenje Cerkve in ustanovitev novega verskega reda. S svojo izjavo je nadškof pač hotel obsoditi razporoko, odpravo konkordata, laizacijo šole, uničenje katoliške akcije in katoliškega tiska ter verske dobrodelne organizacije »Charitas« kakor tudi oviranje duhovnikov pri izvrševanju njihove službe. Komunistom seveda vse to ni preganjanje Cerkve in vere, temveč so to le ukrepi potrebni za izgraditev socializma.

Svojevrsne orgle

V Rimini so postavili nove orgle, ki imajo 402 piščalki. Te pa niso iz cina, kot so navadno, temveč so jih izdelali nemški ujetniki v taborišču Bellaria leta 1945 iz konserviranih škotel in posod za bencin. Kljub temu pa imajo orgle neoporečen glas kot orgle s piščalkami iz cina.

Sv. Tomaž Akvinec, zavetnik učee se mladine

Dne 7. t. m. so praznovali goriški katoliški učni zavodi god svojega zavetnika sv. Tomaža Akvinca. Tudi katoliška mladina iz državnih šol je imela zjutraj posebno službo božjo. Sv. mašo je daroval prevz. nadškof v semeniški cerkvi sv. Karla.

Štiristoletnica smrti sv. Ivana od Boga

V nedeljo, dne 12. marca, bodo zaključili proslavo štiristoletnice smrti sv. Ivana od Boga, ustanovitelja Usmiljenih bratov. Ob zaključku tridnevne bo prevz. knez in nadškof daroval v goriški cerkvi sv. Justa pontifikalno sv. mašo

Razgled po svetu

Priprave za parlamentarno delo v napetem ozračju

Zadnje sredo, 1. t. m., je bila končno v senatu zaključena razprava o izjavi nove De Gasperi-jeve vlade. Sklepno besedo je imel min. predsednik, ki je v dolgem govoru zavračal očitke opozicije, zagovarjal načelno stališče vlade, toda skušal z duhovito besedo pomirjevalno vplivati na razgreto razpoloženje. Pri glasovanju je bila izrečena vladi zaupnica z veliko večino. S tem glasovanjem se je prav za prav šele odprla pot za nadaljnje parlamentarno delo, ki temelji na zaupanju, s katerim sta obe zbornici priznali novo vlado.

Ministrski svet, politične stranke in razni odbori so imeli zato v zadnjih dneh veliko sestankov in sej, na katerih so pripravljali gradivo in se posvetovali o bodočem delu poslanske zbornice in senata.

Nastop komunistov v francoskem parlamentu (glej tozadevno poročilo pod »Izgredi v francoski zbornici«), kjer je bila vlada prisiljena, da je odstranila komunistične poslance z vojaško silo iz sejne dvorane, je povzročil v Rimu veliko zaskrbljenost. Merodajni krogi so namreč uverjeni, da delajo francoski in italijanski komunisti po enotnih navodilih, ki so jih dobili iz Kremlja. Zato računajo, da pripravljajo tudi italijanski komunisti neprijetna presenečenja. To tem bolj, ker pripravlja notranji minister Scelba zakonski načrt, po katerem bi bili onemogočeni pretepi in izgredi med zasedanjem zbornice, do kakršnih je prišlo pred nedavnim na Monte

Citoriju, kjer ima poslanska zbornica svoj sedež. Ministrski svet je imel v ponedeljek 1. t. m. peturno sejo, v kateri je poročal Scelba o notranjem položaju v državi in je bil sprejet delovni program za parlament.

Krvavi izgredi v francoski poslanski zbornici

Zadnji petek, 3. t. m., je prišlo v francoski zbornici v borbonski palači v Parizu do izgredov, kot jih francoska parlamentarna zbornica še ni doživela. Kmalu po otvoritvi seje so komunistični poslanci izzvali v središču zbornice, pred sedeži vlade in predsedstva, divji pretep, pri katerem sta bila dva demokratska poslanca tako ranjena, da so ju vsa v krvi spravili v zdravniško ambulanco. Ker neki komunistični poslanec ni hotel prekiniti svojega govora, katerega je samolastno začel, in ker komunistični poslanci niso hoteli zapustiti sejnice kljub ponovnemu pozivu zborničnega predsednika, je slednji končno poklical vojaško pomoč, ki je uporne komuniste odstranila iz dvorane. Po sedmih urah prekinitev se je potem seja zopet nadaljevala. Komunisti so skušali svojo nasilno igro ponoviti, vendar so se precej unesli in min. predsednik Bidault izraža upanje, da se bodo komunisti morali vdati, ker jih obsoja celokupna javnost.

Slovesna otvoritev angleškega parlamenta

Kakor vsakim volitvam, tako je tudi onim, o katerih izidu smo poročali v zadnji številki, sledila v kratkem roku slovesna otvo-

ritev novega parlamentarnega zasedanja. Ta slovesna otvoritev se je izvršila z vsem sijajem v ponedeljek 6. t. m. Izvedel jo je po vseh predpisih zgodovinskega pravilnika angleški kralj v spremstvu kraljice obdan od vse kraljevske družine. Izreden je blesk in pomp, s katerim vladarska rodbina izvede ta svoj, skoro bi rekli, najpomembnejši ustavni čin, kajti z njim se uvaja novo obdobje svobodnega ustavnega in zakonodajnega dela, na katero je demokratični angleški narod opravičeno tako ponosen.

Otvoritev je združena s kronskim govorom, ki ga prečita vladar v lordski zbornici, obdan od zastopnikov obeh ustavnih domov. Tudi tokrat je bilo tako. V prilično 15 minutah je bila vsa pompozna svečanost končana in kraljevska družina se je poslovila.

Popoldne se je vršila prva seja novoizvoljene poslanske zbornice in se je pričela debata o kronskem govoru.

Vlada si skuša podaljšati življenje s tem, da je iz svojega delovnega programa izpustila vprašanje poddržavljenja jeklarške industrije.

Združene države odklanjajo vizum »partizanom miru«

Zunanje ministrstvo Združenih držav sporoča, da je odklonilo vizum za vstop v Združene države predstavništvu svetovnega kongresa »partizanov miru«. To ustanovo označuje zunanje ministrstvo za »organizacijo, ki je na čelu svetovne komunistične fronte«.

TRETJA POSTNA NEDELJA

Iz svetega evangelija po Luku

Tisti čas je Jezus izganjal hudega duha, ki je bil nem. Ko je pa hudega duha izgnal, je mucek spregovoril in množice so se začudile. Nekateri izmed njih so pa rekli: Z Beelzebubom, poglavarjem hudih duhov, izganja hude duhove. — Drugi pa so ga skušali in so zahtevali od njega znamenja z neba. Toda on je poznal njih misli in jim je rekel: Vsako kraljestvo, ki se razdeli zoper sebe, se opustoši in hiša se na hišo zruši. Če je torej tudi satan zoper sebe razdeljen, kako bo obstalo njegovo kraljestvo, ker pravite, da z Beelzebubom izganjam hude duhove. Če pa jaz z Beelzebubom izganjam hude duhove, s kom jih izganjajo vaši sinovi? Zato bodo oni vaši sodniki. Če pa s prstom božjim izganjam hude duhove, je res prišlo k vam božje kraljestvo. Kadar močni oborožen varuje svoj dom, je na varnem njegovo premoženje; če pa pride močnejši od njega in ga premaga, mu vzame vse orožje, na katero se je zanašal, in razdeli njegov plen. Kdor ni z menoj, je zoper mene, in kdor ne zbira z menoj, raztresa. Kadar nečisti duh odide iz človeka, hodi po suhih krajih in išče pokoja, in ko ga ne najde, pravi: »Vrnil se bom v svojo hišo, odkoder sem izšel.« In ko pride, jo najde pometeno in okrašeno. Tedaj gre in si privzame sedem drugih duhov, hujših ko je sam, in gredo vanjo in ondi prebivajo; in končno stanje tega človeka je hujše od prejšnjega. — Ko je pa to govoril, je neka žena iz množice povzdignila glas in mu rekla: Blagor telesu, ki Te je nosilo in prsim, ki so Te dojile! — On je pa rekel: Da, še bolj pa blagor tistim, ki božjo besedo poslušajo in ohranjajo.

Kako dobro poznajo brezbožniki nekatera mesta svetega pisma, na primer stavek: »Vsako kraljestvo, ki se razdeli zoper sebe, se opustoši in hiša se na hišo zruši.« V Cerkvi ne vidijo nič nadnaravnega. V njej ne najdejo Kristusa, ki naprej živi in dela. Vso moč Cerkve vidijo nasprotniki v njeni edinosti in enotnosti. Po vsem svetu razširjeno Cerkev vlada en sam papež; povsod se učijo iste resnice, razlagajo iste zapovedi in delijo isti zakramenti.

Ker vidijo v tej čudoviti edinosti silno moč Cerkve, zato hočejo zanesti vanjo razdor in upajo, da bo potem sama propadla, se bo sama uničila. Vsako cepljenje cerkvene edinosti jim je doberdošlo. Trgati je treba ljudi od duhovnikov. Umazati ga je treba, da mu ljudje ne bodo več zaupali. Temu namenu služijo napadi po časopisih, laži širjene po fari in podobno.

Duhovnike je treba navajati k nepokorščini do škofa. »Saj naš gospod bi bil čisto dober mož, če ne bi poslušal škofa,« se včasih sliši. Kjer je to mogoče, je koristno organizirati duhovnike v državnih cerkvenih organizacijah in jim obljubiti podporo proti lastnemu škofu. Dobro vedo, da bo marsikdaj škofova beseda padla v prazno, če se jim ta namen posreči, ker je ne bodo vsi duhovniki poslušali in izvedli.

Še večjega uspeha si obetajo brezbožniki od tako imenovanih »narodnih cerkva.« Hinaveci se skrijejo v ovčja oblačila. »Nismo proti veri, samo tega ne moremo trpeti, da bi se Vatikan vtikal v naše domače notranje zadeve. To je žalitev in ogroža državno samostojnost. Škofje naj pretrgajo vse stike in vsako zvezo z Vatikanom. Vera ostane nedotaknjena, samo tuj in škodljiv vpliv bo s tem odstranjen.«

Res modri so »otroci tega sveta«! Dobro vedo, da se narodne cerkve ne bi mogle dolgo upirati pritisku brezbožnih vlad, če ne bodo imele opore v vesoljni Cerkvi. To se je očitno pokazalo pri narodnih pravoslavniških cerkvah, ki so klonile druga za drugo in postale orodje v rokah komunistov.

Jezus bedi nad svojo Cerkvijo in ne bo uničena. Od nas pa pričakuje in zahteva, da skrbimo za cerkveno edinost vsak po svojih močeh: verniki morajo poslušati v verskih stvarih svoje duhovnike, duhovniki škofa in škofje papeža.

Jezus opozarja: Kdor ni z menoj, je zoper mene, in kdor ne zbira z menoj, raztresa! — Kako je z nami? Bog nas varuj te nesreče, da bi se kdaj postavili proti Kristusu in njegovi Cerkvi, ali da bi celo raztresali, kar On zbira!

NEDELJSKA MOLITEV

PROSIMO, VSEMOGOČNI BOG, OZRI SE NA MOLITVE PONIŽNIH IN STEGNI V NAŠO OBRAMBO DESNICO SVOJEGA VELIČASTVA!

Koledar za prihodnji teden

12. marca. NEDELJA. Tretja postna — brezimna. Gregor Veliki, papež, Gbd ljubljanskega škofa dr. Gregorja Rožmana. Obletnica kronanja svetega očeta.
13. PONEDELJEK. Teodora, muč.
14. TOREK. Matilda, kraljica in devica.
15. SREDA. Klemen Marija Dvoržak, spoznavalec; Baragov spovednik na Dunaju.
16. ČETRTEK. Herbert, škof.
17. PETEK. Patricij, škof, misijonar Irske.
18. SOBOTA. Ciril Jeruzalemski, škof.

Tržaško romanje v Rim

Tržaško škofijsko romanje v Rim se bo vršilo v mesecu septembru. Odhod iz Trsta 8. sept. zjutraj; v Rimu bodo romarji ostali 9., 10., 11., 12. in 13. septembra, odhod iz Rima bo 13. zvečer. Od petih dni bivanja v Rimu bo en dan prost za morebitno romanje v Pompej ali kak drugi kraj. Stroški bodo znašali 13.000 lir (vožnja v Rim in nazaj, hrana za časa bivanja v Rimu, prevoz po mestu z avtobusi). Kdor bo hotel posebno sobo, bo moral plačati seveda več. Pri vpisu mora vsak romar plačati 1000 lir, do konca aprila pa drugih 4000. Kdor bi se pozneje romanju odpovedal, ne bi dobil povrnjenih vseh 5000 lir. Slovenski romarji, ki se hočejo udele-

žiti tega romanja, naj se priglasijo pri svojih dušnih pastirjih. Vsak posamezni romar, ki gre v Rim, ima na železnici 40% popusta in razne druge olajšave v Rimu. Imeti pa mora romarško knjižico, ki stane 500 lir. Kdor bi jo hotel imeti, naj se obrne do svojega dušnega pastirja.

Prezviseeni g. škof je dovolil, da si slov. verniki organizirajo svoje romanje. Bivanje v Rimu bi v tem primeru trajalo samo tri dni. Stroški bi bili manjši, kar bi bilo prav za tiste, ki imajo malo denarja in malo časa na razpolago. Slovenski odbor za sveto leto prosi slovenske vernike, ki bi hoteli v Rim s tem romanjem, naj se priglasijo pri slovenskih dušnih pastirjih, in to čimprej v teku tega meseca. Ta prijava ni še pravi vpis. Radi bi namreč vedeli, koliko romarjev bo, da moremo romanje sploh organizirati.

Slovenski verniki prijavite se! Ne odlašajte!

Zakaj sem postal katoličan...

»Jaz sem iz Ukrajine. Kot večina Ukrajincev imam tudi jaz rad seme sončne rože. Toda ne obiram ga rad s stranskih vejic sončnic, ker glavice na vejicah imajo prazno seme. Zato jaz rajši obiram seme z glavice, ki se nahaja na stebelu, z glave, ki se vedno obrača za soncem po njegovi poti.«

Če me ne razumejo, potem bolj obširno objasnim:

»Živel je gospodar (Kristus). Posejal je zrno sončnice, da bi uporabil njene plodove. Nihče ni skrbel, kako sončnica raste; sama se je morala beriti z viharji. Včasih je venela, drugič je rumenela, toda prišel je dež in sončnica je spet oživela in rāsła vse više in više. Tě in druge okoliščine so povzročile, da je zrāslo še nekaj vejic, ki so kvarile njeno vitko lepoto. Na vrhu stebela pa se je razkošno razcvetela velika glavica. Zjutraj je zmeraj obrnjena k sončnemu vzvodu in sledi poti sonca do njegovega zahoda. Njeni plodovi pa se napolnjujejo s sladkim sokom. Slabe glavice, ki so na vejicah, se prav tako trudijo slediti soncu, toda, ali ovirajo druga drugo s svojimi vejicami ali pa so skrite s senco velike glave, ki rase nad njimi. In njihovi plodovi ostanejo ali popolnoma prazni ali pa slabo napolnjeni. Ob svojem času bo prišel gospodar, obral, kar mu bo potrebno, a nepotrebno bo pustil, da se posuši, ali pa bo vrgel v ogenj.«

Širših pojasnenj ne morem dati. Toda mislim, da niti niso potrebna, ker je v tem majhnem primeru vse zapopadeno. Kdor pa se hoče prepričati o pravilnosti moje poti, naj se zamisli globlje, pa moja »sončnica« naj mu bo za smernico, kažipot na križiščih miselnih potov.

Tako veste, dragi moji prijatelji, zakaj sem postal katoličan.

Sedaj še na kratko nekaj o semenišču, ki se na kratko imenuje »Russicum«, kamor sem prišel, da razširim in poglobim svojo versko izobrazbo. Ko sem prišel sem, sem takoj spoznal marsikaj, česar prej nisem vedel. Na primer: Meni so vedno govorili, da so katoličani sovražno usmerjeni do pravoslavniških. Tukaj pa sem videl, da vse to ni res. Pri »Russicum« obstoja dobrodelni odbor za pomoč ruskim beguncem. Predsednik je O... Ta je tako zaposlen, da celo med obedom prebira pisma, ki mu jih pošiljajo z vseh koncev Italije in izza meje. On pomaga beguncem čez ocean, daje materialno pomoč ubogim. Pogosto vidim mnogo ruskih ljudi (se razume, da so po večini pravoslavni), ki stojijo pred skladiščem komiteja

in dobivajo hrano, obleko in drugo. Razen tega je tukaj v Rimu zavod za ruske otroke, kjer se trenutno uči in vzgaja čez štirideset otrok. Zavod, jasno, vzdržujejo katoličani. In tretji dokaz, da se katoličani zanimajo za usodo ruskega naroda je v tem, da je sam sv. oče, skrbeč za bodočnost ruskega naroda, ustanovil »Russicum«, katerega cilj je, da vzgoji in pripravi duhovnike za Rusijo v bodočnosti. Duhovniki bodo katoliški vzhodnega obreda. Obred se v nobeni stvari ne razlikuje od pravoslavnega. Vse to dokazuje, ka-

ko je usoda ruskega naroda pri srcu svetemu očetu in vsej kat. cerkvi. Hvalim zato Boga, da me je pripeljal na pravo pot. Srčno želim, da bi mnogi sledili mojemu primeru in bi sam kdaj mogel delati za cerkveno spravo. Prepričan sem, da bo prišel čas, ko bodo ljudje uvideli svoje zablode in se zedinili v edino pravi Kristusovi cerkvi. Za enkrat vsi pozdravljeni!

Vaš zvesti v Kristusu

Vasilij

(Nadaljevanje)

Besede naših škofov

PASTIRSKO PISMO GORIŠKEGA NADŠKOFA

Prezviseeni goriški knez nadškof msgr. dr. Karel Margotti je napisal svojim duhovnikom in vernikom za letošnji post pastirski list o svetem letu.

Začenja se tako:

»Po raznih poslanicah in pozivih vladajočega papeža se bomo marsikomu zdelo odveč, da bi ob začetku postnega časa l. 1950 govorili vernikom o tem, kar je že vsem znano, namreč o letu milosti in blagoslova, ki je že v teku in že kaže tolažljive sadove. Zato se bomo omejili na našo nalogo, da spomnimo vernike na vzvišene namene sv. leta s priporočilom, da se okoristijo v največji meri z dragocenimi duhovnimi zakladi, ki jih sv. cerkev nudi v tem času svojim otrokom.«

Sveto leto je leto velikega povratka in velikega odpuscanja... Bog je varuh tistih duš, ki so mu vedno blizu, ga ljubijo in mu služijo z vso zvestobo, a ne neha vabiti k sebi tudi tistih, ki so zašli, ki so jih zapeljale strasti, krivi nauki, varljivi obeti bežnih dobrin, ali pa so na krivi poti, ker še niso slišali resnice in še tavajo v temnih zmotah in nrvnih zablodah.«

V naslednjem priporoču prevziseeni vsem dobrim, naj se čimbolj posvetijo in tesno oklenejo Boga in naj se potem vsak po svojih močeh, vsaj z molitvijo in žrtvami, trudijo, da bi čim več duš pripeljali k Jezusu, ki želi, da bi se vse njegove ovce, t. j. vse duše, združile v eni čredi pod enim pastirjem. Zato molimo in delajmo za spreobrnjenje grešnikov, za združitev vseh ločenih krščanskih bratov z edino pravo cerkvijo Kristusovo, za spreobrnjenje nekdanjega izvoljenega naroda, t. j. Judov, in za veliko zadevo misijonstva med številnimi milijoni poganov.

Iskrenemu povratku k Bogu sledi božje usmiljenje in odpuscanje.

»Odpuscanja bodo na poseben način letos deležni svetoletni romarji. Kdor bo letos tako srečen, da bo romal v Rim, bo s tem potrdil zvestobo Kristusu in sv. cerkvi ter bo na zemlji, posvečeni s krvo mučencev, z vročo molitvijo ter pokoro izprosil od Boga milost, da se oddaljeni bratje spet povrnejo na pravo pot in dobijo v Kristusu odpuscanje, mir in srečo, ki so jo zgubili ali je še sploh niso okusili. Tisti pa, in teh je največ, ki ne bodo mogli osebno romati v Rim, naj poromajo v duhu tja in naj spremljajo romarje, pridružujoč se njihovim molitvam in pokoram, in naj mislijo na tisti čas, ko bodo lahko doma prejeli svetoletni odpustek. Medtem naj se tudi oni povrnejo k Bogu z dobro sveto spovedjo in sv. obhajilom, z dejansko ljubeznijo do bližnjega in z apostolskim delom.«

Nadalje priporoču pastirsko pismo vsem dobrim vernikom, naj radi sodelujejo s sv. očetom pri vseh naporih njegove vesoljne pastirske službe, zlasti pa naj vsak v svojem okolju dela na to, da bi na svetu zavladala prava socialna pravičnost in z njo trajen mir.

Potem daje pastirsko pismo navodila tistim, ki bodo romali v sveto mesto, da bo njih romanje res tako, kakor si ga sv. cerkev želi. Predvsem priporoču romarjem pravega duha spokornosti.

Sadovi sv. leta naj bi pa bili sledeči:

Sklep res krščanskega življenja v milosti božji s pomočjo sv. spovedi, sv. obhajila in stanovitne molitve, ki

»nam bodi čit pred napadi satana, naša moč na poti k Bogu: v njej bomo našli luč vdanosti v trpljenju, veselje in mir.«

Nadalje naj bi se po svetem letu verniki bolj oprijeli molitve s Cerkvijo, poslušujoč se zlasti pri sv. maši molitev, ki jih molijo duhovnik pri oltarju.

Potem priporoču pastirsko pismo družinsko molitev, da bodo naše družine prava svetišča.

Naša pobožnost pa bodo zgrajena na trdnem verskem prepričanju in zato naj se ljudstvo v verskih resnicah temeljito poučuje. Nevedno ljudstvo se kaj lahko da zavesti od vsakega, še tako ne-spametnega krivega nauka.

Nadalje poudarja postni list:

»Tudi laiki so poklicani, da sodelujejo s cerkvenim vodstvom (hierarhijo) pri apostolskem delu. Zaradi tega je treba resno skrbeti za katoliške organizacije, je treba ustanoviti in voditi te organizacije po zamisli in smernicah, ki prihajajo od vrhovnega Pastirja za laični apostolat.«

Pastirsko pismo se končuje:

»Te želje se bodo uresničile, ko si bodo vsi naši verniki prizadevali, da bodo preživeli to sveto leto, kakor smo priporočili, ko bodo romali v Rim s takimi nameni, da dobijo odpuscanje in se vrnejo vsi navdušeni za dobro, prenovljeni v duhu, polni take dobre volje in moči, da bodo premagali vse težave in ovire in bodo pripravljeni na vse odpovedi in boje in tudi na preganjanje zaradi Kristusa in Cerkve...«

»Z željo, da bi to sveto leto naklonilo vsem duhovnikom in vernikom polno nebeskih sadov in tolažbe, jih prav iz srca blagoslovujemo v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha.«

Besede naših škofov

PASTIRSKO PISMO TRŽAŠKEGA ŠKOFA

V začetku postnega časa letošnjega svetega leta je poslal tržaški škof svojim vernikom pastirski list z namenom, pripraviti njihove duše, da bodo kolikor mogoče dobro porabili ta tako dragoceni čas.

Najprvo poziva, naj bi bila velika noč svetega leta klic k številnejšemu in odločnejšemu vstajenju naših duš.

»Če smo doslej malomarno poslušali poziv, da opravimo velikonočno dolžnost svetega obhajila, in se odzvali le v malem številu, bomo to leto odprli srce zaupno in z neomejeno vdanostjo. Na to temeljito in trajno vstajenje bomo v postu pripravili sebe in pridobili tiste, ki jim hočemo dobro. Vsakdo med nami jo bo praznoval tako, da bo pustil, da Bog uresniči v njem svoje načrte milosti in svetosti.«

Dalje poziva nadpastir vernike, naj se pripravijo na Marijino romanje, na tiste dneve, ko bo Marija pri obisku tržaških mestnih okrajev prožila svoje roke, da hladi rane, da seje upanje in ljubezen.

Nadpastir nas kliče na božjo pot v Rim, na grobove apostolov in mučencev, k svetemu očetu. Kot božjepotniki miru in svobode bomo v svetem mestu dobili svetoletne odpustke.

»To romanje bo torej božja pot trdne vere, lepega veselja in krščanskega bratstva: da postanemo boljši, krepostnejši in mirnejši.«

Sveto leto naj bo velika vrnitev k Bogu: dobri naj postanejo boljši, izgubljeni sinovi naj se vrnejo v Očetovo hišo!

Ne samo posamezniki, ampak tudi družba mora najti pot povratka k Bogu. Zlasti mladina, ki je v nevarnosti, da zaide v duhovno in telesno pogubo. Nezaupnost in dvom o vrednosti človeškega spoznanja, nemoralnost in nepoštenost, sla po uživanju in beg pred požrtvovalnostjo in zatajevanjem, ji srkajo pamet in kri; pa še današnje modroslovje, umetnost, moda in šege. Vse to tira mladino v obupno bodočnost, ker jo trga od Boga.

»Starši, vzgojitelji in mladina naj bi vendar spoznali prepad, kamor jih vodi ta pot.«

Ni samo mladina bolna, bolne so tudi družine.

»Z večjo pazljivostjo in odgovornostjo bi se morali pripravljati tisti, ki si ustvarjajo dom in družino. Mnogo potrpljenja, zatajevanja in smisla za krščansko življenje je pogoj za srečen zakon in dobro družinsko življenje. Potem bi bilo manj nesrečnih zakonov in nesrečnih družin. Samomori, umori, ločitve, divji zakoni in nepošteno sožitje zadajajo smrt tej prvi in temeljni družbeni ustanovi. Okuženi so študenti ljubezni, miru in življenja.«

»Le odločen in popoln obrat s te smeri pomeni ozdravljenje. Jasno je treba pogledati zlu v oko in prijeti za pravo sredstvo, da ga zabranimo. Taka sredstva gotovo niso niti razporeke, niti ločitev zakonskega sožitja, niti prikupljive zvijače, da se izognemo postavi, ki so v modi v nekaterih slojih, niti bolešno navdušenje in hvalisanje določenih pojavov zločinskega življenja, tudi če se dogaja med denarnimi mogotci in dozdavnimi slavljenci sveta. Mnogi so polni pomislekov in dvomov in smatrajo za nekoristen vsak poskus rešitve iz tega brodoloma. Gotovo je brez uspeha in nekoristno, če pojdejo še nadalje po poti, ki trga družino in mladino od Boga. Zlo prihaja od tod. Toda če se v družine in mladino vrne Bog in pride kot oče in Gospod, potem bo rana ozdravljena. Tako se vrne dan, ko vziđe sonce.«

Kot nadpastir razdeljene škofije, katere en del je njemu nedostopen, opozarja škof na razmere, ki vladajo v tem delu.

»Nestrpnost čakamo, da se vrnejo zopet redne razmere, da se vrne tudi tja svoboda in mir. Ob judovskem svetem letu so sužnji postali prosti; tudi mi čakamo nestrpnost to za naše brate, čakamo, da bo tudi zanje konec nasilja in sužnosti.«

»Med sadovi, ki naj bi v svetem letu dozoreli, naj bi bilo uveljavljanje večje socialne pravičnosti.« »Rane sedanje dobe so: pomanjkanje stanovanj, pomanjkanje dela in pogosto nezadostne plače.« »Te rane se zajedajo kot rak v današnji družbeni red. Ker pa so te stvari temelj življenja, je treba hitro najti način, kako zagotoviti ljudem blage volje, kolikor jim gre po naravnem pravu. Tudi na tem polju moremo govoriti o veliki vrnitvi k Bogu, ker krivičnost odtuja ljudi od Boga, pravičnost mu jih pa približuje.«

Potem ko je škof pokazal na rane današnje družbe in pozval

vse, naj se vrnejo k Bogu tudi po poti krščanske socialne pravičnosti, javlja svojim vernikom veselo vest, da bo letos odprto tržaško semenišče.

»To je zlat pečat, ki ga bomo pritisnili na naše sveto leto.«

Ob zaključku kliče:

»Ne zapravimo svetega leta brezplodno! Ne izgubimo ga! Vsak dan se veselo spominjajmo velikodušnih obvez in visokih ciljev svetega leta! Odločno se podajmo na pot!«

Gospodarski listek

Kriza italijanskega kmetijstva

Dne 6. februarja je bil v Milanu velik shod italijanskih kmetovalcev, oziroma kmetijskih posestnikov, seveda predvsem veleposestnikov. Razpravljali so o gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo kmetijstva in prišli do naslednjih zaključkov:

1) Ugotovili so, da se dohodki iz kmetijstva vsak dan bolj krčijo, in sicer iz treh razlogov:

a) davki in pristojbine so vedno višji;
b) delovna sila je vedno dražja;
c) cene kmetijskih pridelkov so vedno nižje, prodaja je otežkočena in enako tudi izvoz.

2) Ker so dohodki vedno manjši, nimajo posestniki ne veselja ne volje vlagati nove kapitale v kmetijstvo. Vsled tega bodo odpadla vsa izboljšanja posestev, kmetijstvo ne bo napredovalo, kmetijska posest bo zgubila na vrednosti in bo težje dobiti posojila na zemljiško posest. Zaradi tega bo zrastle brezposelnost in socialni spori se bodo še bolj zaostri. Kmetijski posestniki tudi ne bodo mogli kupovati toliko industrijskih in obrtniških izdelkov, kar

bo imelo zle posledice za vse narodno gospodarstvo.

3) Če se hoče izogniti vsem tem zlim posledicam, je treba

a) določiti mejo davčne obremenitve, posebno pa občinskih in provincialnih doklad;

b) proučiti in znižati socialne davkatve;

c) znižati obrestno mero za posojila kmetijstvu;

č) določiti stalne cene temeljnim kmetijskim pridelkom in odpraviti veliko razliko med cenami, ki jih dobijo pridelovalci in onimi, ki jih morajo plačevati potrošniki;

d) onemogočiti uvoz onih kmetijskih pridelkov, katerih je v državi dovolj in organizirati ter olajšati izvoz odvisnih pridelkov, četudi z izvoznimi nagradami.

Predsedstvo shoda je dobilo nalogo, da zaključke shoda predloži in raztolmači predsedniku republike.

Opomba k zgornjim zaključkom

Ugotovitve in zaključki so pravilni, a celotni položaj ni tako katastrofalen kot izgleda. Upoštevati je namreč treba, da pride med vsako vojno vse gospodarstvo države v ne-

kakšen nered. Ta je posebno velik, če država vrhu tega vojno izgubi in če izgubi valuta na svoji vrednosti. Italijanska lira pa ne predstavlja danes niti ene petdesetine vrednosti, kot jo je imela neposredno pred vojno, leta 1938. Na podlagi »50« pa skuša vlada ozdraviti in urediti italijansko gospodarstvo. To pomeni, da bi morali dati danes 50 lir za to, kar smo dobili l. 1938 za eno liro. Temu načelu bi moralo slediti celotno gospodarstvo. Kmetijski pridelki in industrijski izdelki bi lahko bili petdesetkrat dražji, temu sorazmerno bi morale biti višje tudi plače, najemnine in seveda tudi davki in druge davkatve. Seveda ne smemo smatrati količnika »50« za trdega, okorelega, temveč za neko sredino; lahko kaj manj ali kaj več.

Kako stoji s količnikom »50« v kmetijstvu? Med vojno so bile vse cene kmetijskih pridelkov zelo visoke in kdor je imel napredaj kaj pridelkov, je lahko z njimi zaslužil ogromne svote. Umljivo je, da so z urejevanjem in ozdravljenjem gospodarskih razmer morale te cene pasti, nekatere za polovico in še več. Zdravo bi bilo, če bi padle na količnik »50«. Danes pa je prav malo kmetijskih pridelkov, ki bi bili samo 50krat dražji kot l. 1938 in zato je predvidevati, da bodo cene še padle, seveda, če bo imela lira isto vrednost, kot jo ima danes.

Umljivo je tudi, da bodo davki še povišani, saj danes niso še 50krat višji kot pred vojno.

To mora imeti pred očmi, kdor hoče presojsati stanje in razvoj italijanskega kmetijstva in gospodarstva sploh.

Kongres komunistične mladine v Pevmi

Prvo postno nedeljo dne 26. februarja se je vršil napovedani II. kongres delegatov Zveze slovenske mladine v Pevmi. Prišli so zastopniki iz Benečije, STO-ja in Koroske. Izostali so »po sili razmer« delegati iz Slovenije. Udeležba iz Italije je bila, kot poroča »Soča«, tolika, da niso mogli vsi udeleženci v dvorano. Spored kongresa je obsegal dvoja: zjutraj politične in organizacijske zadeve, popoldne pa so nastopili nekateri zbori z narodnimi pesmimi ter podgorska frontaška mladina z igro »Postržek«. Ne moremo mimo tega kongresa, ne da bi opozorili našo katoliško javnost nanj posebno zaradi političnega referata tov. Vižintina Oskarja.

Iz tega referata spoznamo, da je prelom med komunistično mladino (kominformistično) v Italiji in ZSM izvišeno dejstvo. Kominformisti so iz svojih vrst izključili frontaške mladinske organizacije in ni izgledov, da bi jih zopet sprejeli. Zato tudi ni bilo v Pevmi nobenega italijanskega govora, kar bi se bilo brez dvoma zgodilo, če bi KPI še

vedno koketirala s fronto. Svoje nasprotstvo do frontašev so kominformisti pokazali tudi na zunaj, ko so pomazali asfalt pevmske ceste z raznimi svojimi gesli tako, da se je bilo bati preteprov.

Verskega problema se tov. Vižintin direktno ni dotaknil, vendar ni mogel mimo, ne da bi se obregnil ob Vatikaniu, češ da ta vodi vsa zunanja in notranja politiko Italije. Nato je pokazal še odnos ZSM do ostalih skupin slovenske mladine. O tej mladini, ki ni v frontaških vrstah, je tov. Vižintin izjavil: »Polg klerikalnih oblastnikov ter inforburojevcev imamo za nasprotnike tudi tako zvane »bele«, ki izdajajo svoj narod in so predstraža ameriške politike pri nas. Naša dolžnost je, da prikažemo njihove puhle fraze v pravi luči, ker človek, ki je danes proti Jugoslaviji, ne more biti niti Slovenec niti demokrat.« (Uboga »Soča« ni pomislila, da je v isti številki prinesla vest o 20 milijonih dolarjev, za katere je Tito zaprosil Ameriko. Je Amerika prijateljica, ali nasprotnica Titova? Če

je sovražnica, zakaj Tito sprejema od nje posojilo, ko prej ni pustil, da bi Amerikanci zidali Primorcem hiše? Če pa je v prijateljskih odnosih z Ameriko, naj ne očitajo tistovci drugim, kar sami delajo). Proti Jugoslaviji ni noben Slovenec na Primorskem, mnogi pa smo proti sedanjemu režimu, ki tam vlada, kar pa v demokracijah ni nobeno izdajstvo.

Iz poročila Vižintinovega in drugih referatov je vidno, kar je »Glas« že poudarjal, da je Fronta z vsemi svojimi organizacijami le Titovo komunistično gibanje, ki se bori za iste cilje kakor Tito v Jugoslaviji, torej za tako življenje, da gredo ljudje rajši v smrt, kakor naj za v Titov raj, za tak režim, ki je zapravlil Slovencem Korosko in bi sedaj rad zabarantal še Trst, kar je tov. Vižintin pozabil povedati. In za tak režim naj se navdušuje slovenska mladina?

»Katoliški glas« v vsako slovensko družino!

ROBERT MERLE:

IZDAJALEC

»Povejte nam kaj o Montanecu,« je rekel živahno tožilec.

»Ah, Montanec! Montanec! Dobro som ga poznal! Vprašali ste me, če som ga poznal. Bil je visok, suh, črne lase je imel.«

Slišati je bilo dvojje, troje začudenih »oh« v občinstvu. Predsednikove oči so se zaokrožile in javni tožilec je mršil obrvi in gledal izdajalca.

»Ah, ne! Oprostite!« je hitro rekel izdajalec, »zmotil sém se. Montanec ni bil visok, ampak oni drugi — majhen z očali. Oprostite mi gospod javni tožilec, povedati vam moram, da odkar sem tu pri vas, gospod tožilec, se ne morem več zanesti na svoj spomin.«

»Skratka, spomin vas vara?« se je

začudil tožilec.

V dvorani se je oglašal smeh. Predsednik se je nagnil do desnega prisednika.

»Priznati vam moram,« je zasepeštal, »da mi je postal malo vroče.«

»To je tepec, gospod predsednik,« je odvrnil desni prisednik.

»In kaj stá počenjala z Montanecom?« je vprašal tožilec.

»Eh, takole srečavala sva se po gostilnah, pila sva kozarček, dva, skupaj, kadila sva cigareto, dve in — izdajala sva.«

»In v čem je obstojalo, da se točneje izrazimo, vajino izdajstvo?« je vprašal predsednik.

Izdajalec je obupano pogledal predsednika, nato se živahno obrnil proti tožilec kot bi ga hotel poklicati na pomoč. Javni tožilec je stisnil ustnice in ni nič rekel.

»Eh,« je zopet povzel izdajalec v zadregi, »izdajala sva, to je vse.«

Javni tožilec je tedaj očitajoče pogledal predsednika sodišča.

»Že prav, že prav,« je nato naglo rokel predsednik, »ni treba da nam navajate podrobnosti svoje nepošteno dejavnosti.«

»Hvala, gospod predsednik,« ga je hvaležno pogledal izdajalec.

Javni tožilec je zakašljajal.

»Gospod predsednik, dovoljujem si vas opozoriti na veliko pomembnost tega pričevanja. Če se morda spominjate, so se svoj čas v našem javnem mnenju širile čenče na račun tega Montaneca, ki na procesu svoje krivde ni izpovedal na zadovoljiv način.«

»Spominjam se,« je rekel predsednik, »tisti Montanec je bil slab izdajalec.«

Predsednik sodišča je zakašljajal in z roko napravil majhno kretnjo v višini čela. Porotniki so se odstranili. Vrnili so se čez nekaj minut

Prinašali so razsodbo, ki so jo vsi pričakovali. Ko je bilo vse končano je straža odpeljala izdajalca. Stražarji so morali zadrževati svoj občajni korak, ker je izdajalec težko hodil. Šli so po dolgem in temnem hodniku. Za tem hodnikom je bil še drug hodnik. Potem se je straža ustavila pred nekimi vrati in potrkala.

»Naprej,« se je oglašil predsednik. Stražar je odprl vrata, narahlo porinil izdajalca notri, zaprl vrata in odšel.

Izdajalec je mežikal z očmi zaradi močne luči v prostoru. Potem je spoznal predsednika in vse, ki so prijateljsko stali okoli njega: javnega tožilca, svojega zagovornika, rablja in desnega prisednika. Imeli so v rokah čaše šampanjca, kadili so cigarete in bili so zelo veseli.

»Ah, glejte ga!« je spregovoril nekdo z veselim glasom.

Izdajalca so takoj vsi obstopili. Javni tožilec ga je potrepljal po ramih, desni prisednik mu je stisnil v roke čašo, branilec ga je prijel za roko in celo rabelj si je dovolil, da mu je za trenutek stisnil roko pod pazduho.

Ko se je to preobilje prijaznosti poleglo, je predsednik zakašljajal, nekajkrat zamahnil s svojo debelo ročico in se naslonil na mizo. Vsi so stopili okoli njega, tako da se je zaključil krog okoli njega in izdajalca. Predsednik je pogledal izdajalca, sklonil glavo in dvignil čašo v višino čela, kot bi hotel nazdraviti.

»Moj dragi izdajalec...« je rekel... »Če mi vsaj dovolite, da vas tako imenujem,« je nadaljeval z vljudnim nasmeškom. »To majhno družinsko slavnje sem hotel prirediti na vašo čast.«

»V mojo čast?« je vprašal izdajalec.

Dopisi

Pismo iz Jeruzalema

Dne 24. novembra zvečer so žalostno zazvonili zvonovi bazilike božjega groba v Jeruzalemu. Iz kupole, ki pokriva sam božji grob, je prodrli močan plamen. Prihiteli so redovniki, krščansko in muslimansko ljudstvo ter gasilci in poskušali rešiti in oteti, kar se da. Sam transjordanski kralj Melek Abdulah je prihitel iz svoje prestolnice Aman na kraj nesreče. Židje izza bodeče žice od onkraj pregrade so takisto ponudili svojo pomoč, ki jo je pa kralj z zahvalo odbil, ker se je že videlo, da njihova pomoč ni bila več nujna.

Kupola s premerom 20 m počiva na 18 močnih kamenitih stebrih. Zgrajena je iz lesenih gred, od znostraj ometana s štukom in lepo okrašena, od zgoraj pa pokrita z bakreno pločevino. Sedaj je les ves zgorel in baker se je raztalil. Ogenj se je pa k sreči ustavil ob sami kupoli in ni dosegel cerkvene notranjosti. Kapela božjega groba, ki je sredi rotunde ravno pod kupolo, ni poškodovana, prav tako je tudi vse drugo na dveh galerijah okrog rotunde celo in zdravo. Tu so znamenite in krasne frančiškanske orgle, ki so bile v veliki nevarnosti, a so ostale nedotaknjene. Angleške oblasti so l. 1941 proglasile baziliko za razpadljivo in nevarno. Zabranile so vstop večjim skupinam ter podprle loke z mnogimi lesenimi gredami, vse to na stroške krščanskih veroizpovedi: Latincev, Grkov in Armencev.

Posebna milost božja je bila, da ogenj ni dosegel teh lesenih podpernikov, ker tedaj bi bila nesreča neizmerna in škoda nepopravljiva. Te nesreče se vse veroizpovedi boje vse od onega časa, ko so jim Angleži proti njihovi volji podprli cerkev; te po sodbi velikih graditeljev ni bilo potrebno. Požar je nastal po nesreči zaradi ognja, ki so ga kleparji uporabljali pri popraviljanju pločevine na kupoli.

Transjordanski kralj je izjavil, da bo on sam nosil vse stroške za popravila po tej nesreči.

Pismo iz Belgije

Slovenci v Belgiji z veseljem beremo »Kat. glase« in z zanimanjem zasledujemo veliko delavnost Slovencev na Primorskem in drugod po svetu ter občudujemo njihovo borbo za obstanek in verski in kulturni napredek. Zelo nas veseli, ko beremo, kako se slovenski človek uveljavlja povsod, kamor pride. Res so težke borbe in zahtevajo naporov, zato bodo pa uspehi tem lepši.

Tudi mi storimo vse, kar moremo, da obdržimo »glave nad vodami«. Ob stiku z drugimi narodnostmi

smo spoznali, kako visoka je naša kultura, kako bogati so naši verski in narodni običaji in kako lepa je naša pesem. Vsemu temu se nočemo odpovedati, ker nočemo zamenjati bisera za kamen. Da ne omagata naša ljubezen in zvestoba do naših narodnih svetinj, poskrbijo naši pevci in igralci, ki naš prav pogosto priletno presenetijo s svojimi bogatimi programi. Zelo smo hvaležni našim sorojakom, ki kljub težkemu delu v rudnikih posvetijo ogromno truda naši skupni stvari.

Pri mesečni slovenski službi božji poslušamo svetoletne cerkvene govore, ki nam prikazujejo, kako nujno je, da se posamezniki, družine in narodi spet iskreno vrnejo k Bogu. Tudi mi vedno bolj uvidevamo, da bo človeštvo zaman hrepnelo po lepših in mirnejših časih, če se ne bo vrnilo nazaj k Bogu.

Smrt pogosto redči naše vrste. Pretekli teden nas je zapustil rojak Jožef Jursič, doma od Kostanjevice. Delo v rudniku je izčrpalo vse njegove sile. Umril je krščansko, zato smo ga tudi po krščansko pokopali. Globoko nas je pretresla nenadna smrt vdove gospe Gostišarjeve iz Vuchta. O priljubljenosti obeh sta pričala lepa pogreba. Naj počivata v miru, žalujemo pa naše iskreno sožalje!

Pa tudi veseli dogodki niso tako redki med nami. Pred postom smo obogatili za dva slovenska zakonska para. V Eisdenu je bila poroka g. Martina Župovca z gđ. Vivodovo, v Vaterscheju se je poročil pa g. Stanko Novak z gđ. Dimčevo. Obema mladima paroma naše iskrene čestitke in prošnje k Bogu za njih življenjsko srečo.

Jamlje

V toplih pomladanskih dnevih je tudi kršni Kras za mnoge postal prava izletna točka. Zlasti ob sončnih nedeljskih popoldnevih je glavna cesta kar nevarno polna vsakovrstnih vozil, katera se prav rada ustavljajo nad doberdobskim jezerom, ki je v tem času skoro napolnjeno z vodo tako, da je zares lepo. — Vaščani pa so se s polnim zupanjem in voljo oprijeli trdega dela na skromnih kraških poljih, v kolikor niso zaposleni v bližnjem Trziču po tovarnah. — Splošna brezposelnost ne prizanaša tudi naši mladini, ki se mora ubijati s kopianjem in iskanjem železa po kavernah in jarkih izza prve vojne. Družine onih delavcev, ki so zaposleni v trziški tovarni olja pa že mesec dni s skrbjo in strahom čakajo na izid mezdnege spora v tovarni. Grozi jim namreč, da bodo vsi odpušteni. Zato so zasedli tovarno in že peti

teden noč in dan vztrajajo pri svojih upravičenih zahtevah. — Med te težave in skrbi pa so nam naša dekleta in otroci za pustno nedeljo prinesli nekoliko veselega razpoloženja, ko so kar sami s svojo dobro voljo in požrtvovalnostjo pripravili lepo uspelo prireditev s petjem, rajanjem in burko.

Štivan

Drugič v tem letu je kosila smrt v naši majhni vasi. V nedeljo, 26. feb. je ugrabila »bela žena« Stefana Pernarčiča, po domače Lahovega, ki je bil zadnja korenina tega rodu. Pokojni Štefan je bil svoje dni zelo delaven človek, marljiv druž. oče in dolgo let tudi vesten cerkovnik naše farne cerkve. Kar velja v teh časih še posebno omeniti je bil pokojni značajen krščanski mož in zaveden Slovenec. Tri tedne bo od tega, ko si je Štefan pri domačem opravilu zlomil nogo v kolku. To je bilo usodno, da je 85 letni, toda še zelo krepki starček zaključil svojo življenjsko dobo. Pokopali smo ga naslednji ponedeljek ob veliki udeležbi na domače pokopališče. Družini izkreno sožalje, rajnkemu pa naj bo Bog dober plačnik!

Sv. Jakob v Trstu

Ni težko ugotoviti, katere verske pobožnosti so pri naših ljudeh bolj priljubljene. Zraven lepe majniške pobožnosti zavzema brez dvoma prvo mesto postna pobožnost. — Tudi pri nas v Trstu ni drugače. Dovolj je pogledati v nedeljah popoldne v našo cerkev, kjer se zbirajo verniki iz mesta in celo iz okolice. Najbolj vneti romarji so naši otroci, ki nam domače kratkomalo domači pevski zbor. Od postaje do postaje križvega pota se vije njih pestra, a resna procesija. Nato sledi postna pridiga. V pretresljivi obliki nam znani govornik č. g. Vidmar razlaga Jezusove poslednje besede s posebnim poudarkom na sedanje potrebe v Cerkvi. Potolaženi in okrepljeni se vračamo na svoje domove. Udeležba je razveseljivo dobra. Le moški spol je še premalo zastopan. Prepričani smo, da bo v naslednjih nedeljah tudi ta zavzel svoje častno mesto v cerkvi. — K poživitvi verske gorečnosti bo v bližnjih dneh prispevalo 40 urno češčenje sv. R. Telesa, ki bo v naši župniji od 12. do 15. marca. Slovenci bomo imeli vsak dan svojo uro češčenja ob 3. popoldne. Tudi naši najmlajši iz Marijinega vrta bodo tedaj imeli priliko počastiti svojega velikega Prijatelja na oltarju. Zato se že pridno vadijo.

Dr. Karol Rutar
zdravnik
SPREJEMA V GORICI
NA TRAVNIKU 22

...vi ste,« je nadaljeval predsednik z rahlo vznemirjenim glasom, »vi ste izpolnili nalogo, ki vam je bila odkazana tako vestno, da je to vse hvale vredno.« Za trenutek je umolknil in njegov pogled je postal zopet strog.

»Z eno besedo,« je zaključil glasno, »vi ste se na razpravi zadržali tako kot se po našem pojmovanju mora obnašati vsak obtoženec. Ni več naš sovražnik kot nekdanj, ampak naš sodelavec.«

Te besede je družba navdušeno odobraval. Izdajalec pa je še vedno povešal glavo. Nič ni govoril, nič ni pil, nikogar ni pogledal.

»Zato sem se odločil,« je nadaljeval predsednik, »da nagradim vaše vzorno obnašanje s tem, da napravim vse, kar je v moji moči, da izpolnim vašo željo, ki ste mi jo izrazili pred nekaj dnevi...«

Izdajalec je živahno dvignil glavo. »Zaprosil sem merodajne oblasti

Novice

»Stella matuttina« in Slovensko Alojzijevišče

Slavni jezuitski zavod »Stella matuttina« v Feldkirchnu v Avstriji, ki so ga jezuitje prodali za časa nacionistične vladavine v Avstriji, je bil sedaj s sodnim odlokom vrujen starim lastnikom. Sodišče je utemeljilo svoj odlok z dokazom, da je bil zavod prodan samo zaradi nasilja totalitarne in nezakonite oblasti v Avstriji.

Popolnoma enako je s Slov. Alojzijeviščem v Gorici. Razlika je le v tem, da se je zadeva »Stella matuttina« odigrala v Avstriji in tam tudi pravilno in pravično rešila, zadeva »Slov. Alojzijevišča, se je dogodila pa v Italiji v dobi fašizma in je bila prizadjana slovenskemu zavodu velika krivica, katere merodajni krogi še nočejo videti. Zato mora slovenski zavod čakati na svojo pravico, trpeti in moledovati. Je pač daleč od Feldkirchna do Gorice...

Smrt onstran meje

Pred dnevi je umrl onstran državne meje g. Franc Klavora, znani gorški trgovec, ki se je svojčas preselil v Novo Gorico. N. p. v. m.!

Zopet sprejema

Zdravnik dr. Karel Rutar naznanja v oglasu, da sprejema v Gorici na Travniku 22.

Nova možnost za izselitev v Združene države

Tržaški urad N.C.W.C. (Pomoč ameriških katolicenov) sporoča: Dekleta in samske žene, katoličanke in begunke pred 21. XII. 1945, ki so vpisane v IRO, se lahko izselijo v Združene države. Tam bi bile nameščene kot gospodinjke pomočnice. Katera bi rada to možnost izrabila, naj se obrne na msgr. J. Harnett, ki vodi urad N.C.W.C. v Trstu, Via Canal piccolo 1. Zglasite se čimprej!

Zopet dva, ki sta izvolila svobodo

Josef Patyk, poljski konzul v Pittsburghu v Zedinjenih državah, je te dni podal ostavko na svoje mesto, ker postaja Poljska vse bolj žrtev ruskega imperializma in poljska vlada podrejena sovjetski. Pred dvema tednoma se je konzulov namestnik Stanislav Staržinski iz enakih vzrokov odpovedal svoji službi.

Nove hiše na Rojcah

Občinski upravni odbor je sklenil dodeliti ustanovi INA-Casa brezplačno stavbišča na Rojcah za gradnjo stanovanj za delavce podgorske predilnice.

Odgovorni urednik: Stanko Stančič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

»Veliki politikant«

Veste, kdo je največji politikant na Primorskem? »Pastirček«. Tako je povedal »Prim. dn.« z dne 21. febr. In »Primorski dnevnik« je moder, zato ga poslušajte in kupujte svojim otrokom »Pastirčka«, da postanejo tudi oni kdaj taki »veliki politikanti«. Morda bodo kdaj celo ministri, kot napoveduje Stritar. Pa tudi sami radi berite ta »politični listič«, saj veste, da danes edinole politika še nekaj nese. Zato brž kupite marčno številko, ki je izšla te dni!

OBVESTILA BEGUNCEM

I. Po navodilih IRO iz Rima so vsi v IRO sprejeti begunci vabljeni naj javijo na Center sledeče podatke prošnji vojne škode, DA SE JIM POSPEŠI IZPLAČEVANJE:

1. Število vloge, 2. dan vložitve prošnje, 3. urad, kateremu je bila izročena prošnja, 4. urad, kateri ima sedaj prošnjo.

II. Begunci, ki imajo »libero sbareo« ali vpoklic za Argentino, naj prijavijo podatke teh listin uradniku za emigracijo na sedežu IRO v Gorici ali pa na Centru. *Urad Centra*

Krojna šola

Prostih je še nekaj mest za krojnošivalni tečaj. Zglasite se v prostorih Dobrodelnega društva najkasneje do petka 10. marca. (Pisarna je odprta vsak dan od 9 do 12).

Družinski davek v Gorici

Pod predsedstvom g. župana je zadnji četrtak 2. t. m. občinski upravni odbor ponovno razpravjal o družinskem davku in ob zaključku izglasoval sklep, ki določa:

1. Preklic glavnega seznama prijave družinskega davka za l. 1950, ki ga je smatrali za razveljavljenega s razbremenitvenimi in izplačilnimi posledicami.

2. Da se bo v nadomestitev glavnega seznama pripravil nov seznam. Vprašanje družinskega davka se je v občinskem svetu in v vseh komisijah, ki so bile s tem vprašanjem zaposlene, reševalo zelo površno, nestrokovnjaško, brez kompetence. Slo je vse tako na brzo roko, da se tudi pametni predlogi niso mogli uveljaviti. Šele katastrofalne posledice, ki jih je davek povzročil, so ljudi prisilile k resnemu preišljevanju. Posledica takega razmišljanja je zgornji sklep, ki bo, upajmo, še pravočasno preprečil nesrečo, ki je grozila delavcem, uradnikom in drugim goriskim revežem.

Bil je sredi med njimi, prav nasproti predsedniku. Krčevito je tiščal v roki čašo in povešal oči.

»Seveda,« je povzel dobrohotno predsednik, »v vašo čast, zakaj vedite, prijatelj dragi, da naša justica kljub vsej svoji neizogibni strogosti zna pač dobro ločiti med dobrimi in slabimi izdajalci... Hvala Bogu, z novimi metodami, ki se jih zdaj poslužujemo in ki jih nimam namena sedaj hvaliti, se nimamo bati zares slabih izdajalcev. So pa tudi srednji, povprečni med njimi. Dovolj je, da vas spomnim na onega zoprnega Montaneca, ki ga je nedolgo od tega omenil gospod javni tožilec. Ta Montanec je bil tako predrzen, da je pri polni dvorani celo dvakrat zelo trmasto zanikal vsako krivdo.«

Tedaj so se narahlo omračili obrazi vsem priuhojočim. Rabelj je narazlo zardel.

»So pa tudi dobri izdajalci,« je zopet povzel predsednik skoraj veselo,

»in nič mi ne more vzeti dobrega mnenja o vas? Vi ste med njimi gotovo najboljši. Če bi hotel rabiti primero iz športnega življenja, primer, ki se morda ne spodobiti ne moji starosti in ne moji debelosti...«

Tedaj so vsi šaljivo ugovarjali in pozivali predsednika, naj nadaljuje. Predsednik je znova zamahnil z roko in vsi so umolknil.

»Rekel bi, da ste vi danes sijajno pretekli progno in da ste kljub mlenkostnim omahovanjem, ki grede, kot je bilo duhovito povedano, na račun vašega spomina, ki se je včasih varal...«

Javni tožilec se je smehljaj...

»...pa morda tudi,« je nadaljeval predsednik, »na račun pisave, ki jo mi vsi poznamo...«

Vsi pogledi so se obrnili na javnega tožilca. Glasno so se zasmejali. Izdajalec je ostal s sklonjeno glavo. Držal je v višini prsi čašo šampanjca, ki ga še ni pokusil.

»...vi ste,« je nadaljeval predsednik z rahlo vznemirjenim glasom, »vi ste izpolnili nalogo, ki vam je bila odkazana tako vestno, da je to vse hvale vredno.« Za trenutek je umolknil in njegov pogled je postal zopet strog.

»Z eno besedo,« je zaključil glasno, »vi ste se na razpravi zadržali tako kot se po našem pojmovanju mora obnašati vsak obtoženec. Ni več naš sovražnik kot nekdanj, ampak naš sodelavec.«

Te besede je družba navdušeno odobraval. Izdajalec pa je še vedno povešal glavo. Nič ni govoril, nič ni pil, nikogar ni pogledal.

»Zato sem se odločil,« je nadaljeval predsednik, »da nagradim vaše vzorno obnašanje s tem, da napravim vse, kar je v moji moči, da izpolnim vašo željo, ki ste mi jo izrazili pred nekaj dnevi...«

Izdajalec je živahno dvignil glavo. »Zaprosil sem merodajne oblasti

da bi bila mala ceremonija...«

Predsednik se je zasmel na svoj vljudni način.

»...da bi bila mala ceremonija, na katero smo namignili danes na koncu razprave in ki bi morala biti čez tri tedne, da bi bila znatno prej. Dosegel sem, kar sem prosil, čeprav ne brez truda. Vesel sem torej, da vam naznanjam, moj dragi izdajalec, novico, ki vas bo gotovo presenetila in ki vam bo obenem dokazala, kako zelo vas cenimo. Justificirani boste jutri.«

Izdajalec je napravil dva koraka, odložil na pisalno mizo čašo, ki se je še ni dotaknil z ustnicami, in dvignil zaprepaščeno ves svoj obraz proti predsedniku.

»Jutri?« je hripavo vprašal, »šele jutri?«

»Počasi, moj prijatelj,« je rekel predsednik z nekoliko strožjim glasom, »dovolj truda nas je stalo že to. Ali bi hoteli, da zaradi vas spra-

vim s tira ves naš red.«

Izdajalec je sklonil glavo, se zazri znova v preprogo in ni rekel nič.

»Ali se vam ne zdi,« je zašepetal predsednik desnemu prisledniku, »da bi se ta človek moral pokazati bolj hvaležnega do nas?«

»Tepec je, kaj hočete, gospod predsednik!« je odvrnil desni prislednik.

Sledil je trenutek tišine. Izdajalec je stal nepremično, roki sta mu mrštvito omahnili. Nič ni rekel, nikogar ni pogledal.

»Fant moj, povejte vendar,« se je oglasil tedaj javni tožilec z vso ljaškim glasom, »ali ste res tako nestrpn, da bi nas radi takoj zapustili?«

Izdajalec je dvignil oči, ga pogledal in lahko pokimal;

»Da.«

Vse je tedaj mrzlo spretelo.

KONEC.